

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 141/2005(14))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ / ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 31 Ιανουαρίου, 2007

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Νίκου Παπαμιχαήλ, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στη παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του σταθμού πιθανή παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ο πιο πάνω κανονισμός αναφέρει:

«Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς».

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **22.7.2005** έθεσε ενώπιον του σταθμού τη διερευνώμενη παράβαση για οποιεσδήποτε εξηγήσεις ή / και παραστάσεις και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην προαναφερθείσα επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Η διερευνώμενη παράβαση η οποία τέθηκε ενώπιον του σταθμού εκτίθεται στο πιο κάτω υποστοιχείο:

Στις **19.5.2005**, μεταξύ των ωρών **11:00 και 12:00**, ακροατής που συμμετείχε και αναφέρθηκε στην εκπομπή **«Παράδοση και Ζωή»** δεν έτυχε **δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στην υπό αναφορά εκπομπή με θέμα «Ο ρόλος της Γυναίκας στην Εκκλησία» και φιλοξενούμενη την Πρεσβυτέρα Στέλλα Πλευράκη ο εκφωνητής πατήρ Μάριος άνοιξε τις τηλεφωνικές γραμμές για το κοινό. Το λόγο έλαβε ο ακροατής κ. Μιχάλης Λοΐζου, ο οποίος έκανε αναφορά σε κεφάλαια από την Παλαιά Διαθήκη και συγκεκριμένα σε σημεία όπου δίδονται αρνητικοί χαρακτηρισμοί στη γυναίκα. Αμέσως μετά προέκυψε ένας μικρός διάλογος ανάμεσα στον εκφωνητή και τον ακροατή για την ισχύ των αναφορών της Παλαιάς Διαθήκης και επίσης κατά πόσο οι αναφορές φωτογραφίζουν όλες τις γυναίκες ή την κακιά γυναίκα συγκεκριμένα. Ωστόσο, όταν ο κ. Λοΐζου επιχείρησε να συνεχίσει τη σκέψη του, ο εκφωνητής πατήρ Μάριος τον διέκοψε, τον επέκρινε για τις απόψεις του, καταλογίζοντάς του μάλιστα και «πρόβλημα που πρέπει να ξεπεράσει ο ίδιος μόνος του» και ουσιαστικά δεν του έδωσε ξανά το λόγο, προχωρώντας στον επόμενο ακροατή.

Συγκεκριμένα, μεταδόθηκε ο ακόλουθος διάλογος ανάμεσα στον ακροατή Μιχάλη Λοΐζου και τον εκφωνητή πατέρα Μάριο:

- **Πατήρ Μάριος:** Να πάμε στον επόμενο ακροατή.
- **Ακροατής:** Καλημέρα σας.
- **Π. Μάριος:** Καλημέρα.
- **Ακροατής:** Θα σας πω ορισμένα παραδείγματα για το πόσο η χριστιανική θρησκεία σέβεται και εκτιμά τη γυναίκα. Θα ξεκινήσω από την Παλαιά Διαθήκη. Λέει στο κεφάλαιο 25 στην παράγραφο 15. «Κεφάλι» λέει, «δεν

υπάρχει πιο φαρμακερό από το κεφάλι του φιδιού. Και απ' της γυναίκας το θυμό, θυμός χειρότερος δεν είναι. Θα προτιμούσα, λέει, να πάω να μείνω με ένα λιοντάρι ή με ένα δράκοντα παρά να συγκατοικήσω με μια γυναίκα. Η κακία, συνεχίζει, της γυναίκας την όψη αλλοιώνει. Το πρόσωπο της σκοτεινιάζει και μοιάζει αρκούδας πρόσωπο. Και στη συνέχεια, λέει, απ' τη γυναίκα η αμαρτία ξεκίνησε, εξαιτίας της πεθαίνουμε όλοι. Μην δίνεις στο νερό στη στέρνα σου διέξοδο, ούτε και στη γυναίκα εξουσία να μιλάει...»

- **Π. Μάριος:** Είναι ψέματα αυτά;
- **Ακροατής:** Συγγνώμη;
- **Π. Μάριος:** Είναι ψέματα;
- **Ακροατής:** Αλήθεια, βεβαίως.
- **Π. Μάριος:** Α!
- **Ακροατής:** Αλλά, ποια γυναίκα όμως; Εδώ μιλά για όλες τις γυναίκες.
- **Π. Μάριος:** Την κακιά γυναίκα.
- **Ακροατής:** Μιλά γενικά για όλες τις γυναίκες, αλλά... (κόβεται ο ακροατής)
- **Π. Μάριος:** Σας παρακαλώ, κοιτάξετε, παίρνετε σχεδόν σε κάθε εκπομπή, λέτε τα δικά σας, έχετε μια τάση, έτσι αυτή την αρχαιοελληνική μυθομανία... Τι να σας κάνω; Θα πρέπει να καταλάβετε ότι πρέπει να ξεπεράσετε το πρόβλημα μόνος σας. Δεν μπορούμε τώρα να επανερχόμαστε. Πολλοί άνθρωποι, δεν ξέρω αν υπάρχει και στην Ελλάδα αυτή η τάση, πρέπει να υπάρχει, μια τάση επαναφοράς της ελληνιστικής, ακόμα αν είναι δυνατόν, θρησκείας και μια τάση να βλέπουν όλα τα πράγματα με το φακό αυτό...
- **Πρεσβυτέρα Στέλλα Πλευράκη:** Αρνητικά
- **Π. Μάριος:** Αρνητικά και ότι τέλος πάντων ο Χριστιανισμός είναι ένα εβραϊκό κατασκευάσμα που εκτόπισε την ελληνική παράδοση και φιλοσοφία. Είναι τελείως επιδερμικά πράγματα τα οποία δυστυχώς δεν μπορούν να συνδυάσουν μέσα τους αυτό το φοβερό πράγμα που έγινε με τον Χριστιανισμό. Ο Χριστιανισμός μπόλιασε και τον Ελληνισμό και βγήκε και η ελληνοχριστιανική παράδοση που είναι στο δικό μας το λαό, αλλά και μπόλιασε όλες τις παραδόσεις όλων των λαών με αυτό το ήθος του Χριστού. Δυστυχώς, εάν πρόκειται να εκσφενδονίζουμε χωρία από την Παλαιά και τη Καινή Διαθήκη και να τα παρουσιάζουμε όπως ακριβώς θέλουμε, η Παλαιά Διαθήκη γράφει και για τις κακές γυναίκες και για τους κακούς άνδρες.
- **Πρεσβυτέρα Στέλλα Πλευράκη:** Υπάρχει και το εγκώμιο της εναρέτου γυναικός στην Παλαιά Διαθήκη...
- **Π. Μάριος:** Μάλιστα... Και όχι μόνο αυτό. Υπάρχει και η κατηγορία των κακών ανδρών. Η πονηρία και η κακία δεν εξαρτάται από φύλο.
- **Πρεσβυτέρα Στέλλα Πλευράκη:** Βεβαίως.
- **Π. Μάριος:** Πάμε στον επόμενο ακροατή...

Επίσης, στη συνέχεια ένας άλλος ακροατής αναφέρθηκε ονομαστικά στον κ. Λοΐζου και στις απόψεις του, ενώ ο πατήρ Μάριος σχολίασε ότι δεν θα ήθελε να ασχοληθεί με τον κ. Λοΐζου διότι «είναι αλλού». Συγκεκριμένα, μεταδόθηκε ο κάτωθι διάλογος:

- **Άλλος Ακροατής:** Θα ήθελα να πω για το θέμα του φίλου του Μιχάλη του Λοΐζου που παίρνει τακτικά, ότι ένα πράγμα του διαφεύγει, ότι έγινε η αποκάλυψη στα Ελληνικά και έπρεπε να χαιρείται γι αυτό. Οι πρώτοι που πίστευαν ήταν οι Έλληνες, οι οποίοι μέχρι τότε δεν πίστευαν και ήταν ειδωλολάτρες. Επομένως, θα πρέπει να κοιτάξουμε τη νέα Διαθήκη και δεν θα πρέπει να βασιζόμαστε μόνο στη Παλαιά.
- **Π. Μάριος:** Ευχαριστώ, αν και δεν ήθελα να ασχοληθούμε με τον προηγούμενο ακροατή. Διότι...είναι αλλού...

Ο Γενικός Διευθυντής του σταθμού κ. Πέτρος Πρωτοπαπάς με επιστολή του ημερομηνίας **5.8.2005** ανέφερε τα ακόλουθα:

«Έχω πληροφορηθεί από επιστολή που έλαβα από το Διευθυντή της Αρχής, ημερ. 22.7.05, ότι ενώπιον σας βρίσκεται προς εξέταση παράπονο / καταγγελία εις βάρος του Σταθμού μας, για πιθανή παράβαση του κανονισμού 28(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα αναφέρεται στο συνημμένο πίνακα Α' της Αρχής, ημερ. 28.6.05 (Αρ. Φακ. 141/2005(14), ότι ο ακροατής κ. Μιχάλης Λοΐζου ο οποίος έκανε τηλεφωνική παρέμβαση στην εκπομπή «Παράδοση και Ζωή» (19 Μαΐου 2005) «δεν έτυχε δίκαιης ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς». Προς στήριξη δε του ισχυρισμού αυτού παρατίθεται ο σχετικός διάλογος εκφωνητή – ακροατή, με την επισήμανση μάλιστα ότι ο εκφωνητής κατελόγησε στον ακροατή «πρόβλημα που πρέπει να ξεπεράσει ο ίδιος μόνος του» και ακόμη ότι τον έχει τοποθετήσει αυθαίρετα «αλλού». «Διότι είναι ...αλλού».

Αν βέβαια, έντιμε κ. πρόεδρε και αξιότιμα μέλη της Αρχής, δείτε το θέμα μόνο ως έχει μέσα από τον απομαγνητοφωνημένο διάλογο, ίσως καταλήξετε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει πρόβλημα.

Στην περίπτωση όμως αυτή, άποψη μου και την αναφέρω με όλο το σεβασμό, ίσως εκείνοι που «δεν θα τύχουν ορθής και δίκαιης αντιμετώπισης» να είμαστε εμείς.

Και αυτό, γιατί ο συγκεκριμένος ακροατής φαίνεται να έχει τη δική του ιστορία στην εκπομπή αυτή, αφού σύμφωνα και με τη μαρτυρία του «άλλου ακροατή», για τον οποίο γίνεται αναφορά στην τελευταία παράγραφο, του απομαγνητοφωνημένου διαλόγου, ο κ. Λοϊζου **κάνει τακτικά παρεμβάσεις**, για να πει τα δικά του, μέσα από τα οποία φαίνεται ότι όντως έχει «πρόβλημα» **με το Χριστιανισμό** και ότι πράγματι δεν θέλει να ανήκει στα μέλη του σώματος της εκκλησίας, αφού ο **ίδιος τοποθετεί τον εαυτό του ... «αλλού»**.

Βέβαια και η θέση του π. Μάριου να μη δεχτεί να γίνει συζήτηση για πρόσωπο που δεν βρισκόταν στην τηλεφωνική γραμμή, αλλά ... «αλλού», νομίζω πως ήταν κατά πάντα στα πλαίσια της δεοντολογίας (την πραγματική ερμηνεία «του αλλού», τη γνωρίζει ο π. Μάριος, εγώ μια εξήγηση δίνω).

Προκειμένου, λοιπόν, να βοηθήσω, ώστε να είναι όσο το δυνατό πιο αντικειμενική και δίκαιη η απόφασή σας – πράγμα για το οποίο δεν έχω καμία αμφιβολία – σας στέλλω ένα CD με 4 trucks, συνολικής διάρκειας 5'30'' με τις τοποθετήσεις του κ. Λοϊζου σε 4 διαφορετικές εκπομπές μέσα από τις οποίες φαίνονται καθαρά τόσο οι απόψεις του, όσο και η σκοπιμότητα των παρεμβάσεών του.

Για να είμαι όμως και εγώ αντικειμενικός, στέλλω την αμέσως προηγούμενη παρέμβασή του πριν την 19^η Μαΐου 2005, που ήταν στις 14.4.05 (στο μεσοδιάστημα 14.4.05 – 12.5.05 οι εκπομπές ήταν μαγνητοφωνημένες λόγω της εορτής του Πάσχα, ενώ στις 12 Μαΐου ο ακροατής όλως παραδόξως δεν είχε παρέμβαση) και τις τρεις τελευταίες του μήνα Ιουλίου.

Στο truck 1 του CD ημερ. 14.4.05 με θέμα «τη μετάνοια», ο ακροατής φαίνεται καθαρά να θέτει τον εαυτό του εκτός της θρησκείας μας όταν αναφέρει «έχετε ζητήσει, έχετε κάνει...», ενώ υπεραμύνεται κάθε τι του Ελληνικού, όπως και αρκετές άλλες φορές (ακούστε και το tr. 2) γι' αυτό και η εκ πρώτης όψεως παραδοξότητα από πλευράς π' Μάριου να κάνει αναφορά στην Ελληνιστική μυθομανία...

Στο tr.2 ημερ. 28.7.05 με θέμα «την αγάπη», φαίνεται αυτή η τάση του ακροατή (για τους Έλληνες και το Ελληνικό) ώστε αντί να παρουσιάζει τα χωρία στη σωστή διάστασή τους, προτιμά απομονώνοντας τα από τη συνάφεια του κειμένου, να παρουσιάζει το Θεό να τα βάζει, ιδιαίτερα, με τους Έλληνες, παρασιωπώντας όμως, ότι όταν Έλληνες ζήτησαν να δουν το Χριστό, ο Κύριος είπεν: «ελήλυθεν η ώρα ίνα δοξασθή ο Υιός του ανθρώπου» (Ιω.12, 20 – 23). Τώρα αν ο Θεός μας είναι Θεός της αγάπης ή όχι νομίζω δεν χρειάζεται να πει κανείς μας τίποτε. Το λέει καθαρά ο Ευαγγελιστής της αγάπης. **«Ο Θεός αγάπη εστίν»**, (Ιω. Α'4,8). Δεν έχει αγάπη. ΕΙΝΑΙ αγάπη.

Όταν πάλιν ακούς το tr. 3 ημερ. 14.7.05 με θέμα «η γνώση του εαυτού μας και η εμπιστοσύνη μας στην αγάπη του Θεού και η ταπείνωση» και ο ακροατής αρχίζει την παρέμβαση με τη φράση **«μετά το παραμύθι που άκουσα...»** διερωτώμαι πόση υπομονή και ψυχραιμία πρέπει να έχει ο παραγωγός – εκφωνητής της εκπομπής, για να απαντήσει όχι στην πρόκληση, αλλά στον προκλητικό πια ακροατή ιδιαίτερα όταν στη συνέχεια της παρέμβασής του υβρίζει ή τουλάχιστον ειρωνεύεται όλους μας κύριε πρόεδρε, και εσάς και εμένα, αφού δίνει στη θρησκεία μας εθνικιστική χροιά, την αποκαλεί εβραιοχριστιανική και ισχυρίζεται από αέρος ότι όλοι εμείς ακολουθούμε τους ποιμένες μας **«χωρίς λογική!!!»** ενώ το κείμενο της Αγίας Γραφής μιλά για τον ποιμένα που θυσιάζεται υπέρ των προβάτων του (Ιω. 10 14 – 15). Αλήθεια, ποια η προστασία – εγώ λέω ο σεβασμός – της επικρατούσας θρησκείας της Ελληνοκυπριακής κοινότητας, την οποία ο νομοθέτης από την αρχή θέλησε να προσφέρει;

Το tr. 4 πάλιν, ημερ. 21.7.05 με θέμα την «ακτημοσύνη», φανερώνει καθαρά το σκοπό των παρεμβάσεων του ακροατή, αφού αναμασά δημοσιεύματα που πλήττουν το κύρος της Εκκλησίας, την οποία παρεπιμπτόντως αποκαλεί «εταιρεία», και τα οποία εκ πρώτης όψεως φαίνονται λογικά και να έχουν άμεση σχέση με το θέμα. Αν όμως, δούμε πως στην εκκλησία υπάρχει και ο άνθρωπος που οφείλει να τείνει προς την τελειότητα (δεν είμαστε όλοι άγιοι) αυτά υπάρχουν γι' αυτό και η μετάνοια, και έτσι το δεύτερο δεν μπορεί να ανατρέψει ή να καταργήσει το πρώτο.

Εντιμε κύριε πρόεδρε,

Έχω αναφέρει τα πιο πάνω, μέσα από μια θεολογική θεώρηση, όχι για να φανώ δάσκαλος κανενός, αλλά γιατί η εκπομπή εμπίπτει μέσα στην εκκλησιαστική ζώνη και υποτίθεται ότι οι παρεμβάσεις γίνονται μέσα σ' αυτό το πνεύμα.

Επί πλέον θα ήθελα να σημειώσω πως και η απλή καταγγελία ότι ο εκφωνητής «δεν συμπεριφέρθη αξιοπρεπώς» στον ακροατή έχει στενοχωρέσει πάρα πολύ τον π' Μάριο Δημητρίου, ο οποίος ομολογουμένως είναι ένας σεμνός κληρικός που διακρίνεται κυρίως για το ποιμαντικό του έργο, δηλ. την αγάπη και προσέγγισή του στους ανθρώπους. Αυτό, μάλιστα σε συνδυασμό και με την θεολογική κατάρτισή του έχει εκτιμηθεί και από τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας μας, τα οποία εδώ και αρκετά χρόνια του έχουν εμπιστευθεί τη θέση του Γραμματέως της Συνόδου. Είναι φανερό, λοιπόν, πως κάτι τέτοιο δεν είναι ούτε του ήθους, αλλά ούτε και στις προθέσεις του.

Ο ίδιος δε ο π. Μάριος Δημητρίου, με έχει εξουσιοδοτήσει να σας αναφέρω ότι είναι στη διάθεση σας για να δώσει προσωπικά, σε περίπτωση που θα χρειαστεί, οποιεσδήποτε εξηγήσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Έκανα τη μικρή αυτή αναφορά στον εκφωνητή, όπως και κάποιες άλλες επισημάνσεις πιστεύοντας πως μπορούν να φανούν βοηθητικές στο έργο σας. Η αξιοποίησή τους ή όχι εναπόκειται στην κρίση σας».

Σημειώνεται, ότι ο σταθμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να παρευρεθεί κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού και έχουμε παρακολουθήσει με ιδιαίτερη προσοχή την κασέτα με την εν λόγω εκπομπή και κρίνουμε ότι:

Λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο, το είδος της εκπομπής και τις παρεμβάσεις των υπολοίπων ακροατών, η Αρχή θεωρεί ότι δόθηκε ικανοποιητικός χρόνος στον παραπονούμενο ακροατή για να διατυπώσει την άποψή του. Επιπλέον, η Αρχή θεωρεί ότι ο παρουσιαστής της εκπομπής αντιμετώπισε τον εν λόγω ακροατή το ίδιο με τους υπόλοιπους ακροατές, επιδεικνύοντας την ίδια ευαισθησία και διακριτικότητα.

Εν όψει των πιο πάνω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι δε στοιχειοθετείται οιαδήποτε παράβαση.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Κ.Π.